

Motion till riksdagen 2008/09:C231

av **Christina Axelsson och Sonia Karlsson (s)**

Lagreglering av dyra snabblån

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att lagreglera korttidskrediter.

Motivering

De senaste årens tekniska utveckling har skapat förutsättningar för en förhållandevis ny företeelse på den svenska marknaden: sms-lån eller korttidskrediter. Flera rapporter, bl.a. Kronofogdemyndighetens och Konsumentverkets, visar att dessa lån är förenade med ett antal problem, framför allt för svaga konsumentgrupper, unga vuxna eller redan skuldsatta.

Lånen är förenade med mycket höga avgifter. Den som inte kan betala tillbaka lånen måste ofta ta nya lån för att täcka det första. Ingen tycks tänka på att om du inte har 1 000 kr över denna månad så har du det troligen inte nästa månad heller.

Antalet ärenden hos Kronofogdemyndigheten på grund av obetalda sms-lån har ökat lavinartat. Under årets första 6 månader 2008 inkom 17 299 ansökningar. Det kan jämföras med 20 418 för hela året 2007.

Andelen kvinnor med obetalda sms-lån fortsätter att öka. Vid första mätningen som gjordes 2006 stod de för 37 %, idag är det 47 %.

Positivt är att andelen ungdomar minskar. Förra året stod åldersgruppen 18–25 år för 40 % av ansökningarna, idag har den siffran minskat till 29 %. Konsumentverket och kronofogden har arbetat med att informera unga vuxna om problemet. Resultatet visar att information ger resultat, men det behövs mer information till fler för att problemet verkligen ska minska.

Det är i åldersgruppen 36–55 som den största ökningen sker. I denna åldersgrupp är även andelen kvinnor större än män.

Fel! Okänt namn på

En betalningsanmärkning kan medföra att man får svårigheter senare att t.ex. skaffa en egen bostad, mobiltelefonabonnemang, anställning eller ta andra lån.

Justitieministern har uppgett att frågan om särskild lagstiftning för sms-lånen ska behandlas i en pågående översyn av konsumentkreditlagen. I det arbetet ska även frågan om genomförandet av det nya konsumentkreditdirektivet behandlas. Det är dock inte tillämpligt på kreditavtal som avser ett sammanlagt kreditbelopp under 200 euro. Direktivet är inte heller tillämpligt på kreditavtal där krediten ska betalas tillbaka inom tre månader och för vilka endast obetydliga avgifter ska betalas.

Vi är också tveksamma till om direktivet kommer att få någon större praktisk betydelse för den aktuella typen av korttidskrediter. Genomförandet av detta direktiv i svensk rätt kan komma att ta tid. Om inget görs snarast kommer alltför många att hamna i skuldfällan. Mot denna bakgrund anser vi, liksom Konsumentombudsmannen, att regeringen omgående måste återkomma till riksdagen med lagförslag som innebär att undantagen i konsumentkreditlagen tas bort.

Kronofogdemyndigheten är mycket kritisk till den nya låneformen. Det går för fort att få dessa lån, det är för kort avbetalningstid och det är för dyrt. Den faktiska räntan är upp till 600 procent. Vid interpellationsdebatt för snart ett år sedan gick statsrådet ut och lovade snabba åtgärder efter det att EU tagit det nya direktivet. Frågan lyftes också upp i januari i samband med att EU föreslog lagändringar för att komma åt problemen. Nu har EU fattat beslut, men EU:s nya direktiv innebär skärpningar för alla lån som överstiger 200 euro, ca 1 900 kronor. Det krävs en lagstiftning även för lån som ligger under denna gräns.

Sedan EU fattat beslut har inget hänt annat än att Kronofogden har konstaterat att antalet lagsökningar ökar. Konsumentverket och Kronofogdemyndigheten har tidigare föreslagit konkreta åtgärder som snabbt kan genomföras så att man stoppar utvecklingen. Det finns alltså redan färdiga förslag som kan behandlas snabbt. De innehåller förslag om att införa konsumentkreditlagens krav även på sms-lån, krav på kreditprövning, på att lämna information i marknadsföringen samt på skriftliga kreditavtal. Vid Civilutskottets offentliga utfrågning föreslog Konsumentombudsmannen att undantagen i konsumentkreditlagen snarast bör tas bort. Vi anser att de aktuella bestämmelserna i konsumentkreditlagen är föråldrade och inte anpassade till de senaste årens teknikutveckling med nya produkter till följd.

Stockholm den 24 september 2008

Christina Axelsson (s)

Sonia Karlsson (s)